

Nguồn gốc và ý nghĩa của chiếc áo cà sa

Gốc tiếng Phạn của chữ cà-sa là kasaya. Nhưng thật sự chữ kasaya trong tiếng Phạn không có nghĩa là áo mà có nghĩa là bạc màu, cấu cặn hay hư hoại.

Sách tiếng Hán dịch chữ này là *đạm* (màu nhạt), *trọc* hay *trược* (đục, dơ bẩn, ô nhiễm, rác bẩn), hoặc còn dịch là *hoại sắc*, *bất chính sắc*, *hư nát*, *dính bẩn*... Tóm lại chiếc áo cà-sa của người xuất gia tu Phật, của hàng tỳ kheo,... tượng trưng cho những gì nghèo nàn, thô sơ, tầm thường, và khiêm nhường nhất. Người đọc, nếu chưa có ý niệm gì về chiếc áo của một nhà tu Phật giáo, cũng có thể hơi ngạc nhiên khi đọc những điều vừa nêu trên đây.

Thật vậy, kẻ thế tục thường hay đồng hoá chiếc áo với người tu hành hay Đạo Pháp của Đức Phật vì họ chỉ thấy những biểu tượng hay những quy ước mà thôi. Họ có thể cho rằng Đạo Pháp hay người tu hành thì rất cao cả, nhưng chiếc áo thì lại rất tầm thường, hoặc đôi khi cũng có thể hiểu ngược lại là chiếc áo tượng trưng cho sự cao cả, còn nhà sư thì lại tầm thường. Tầm thường ở đây có nghĩa là khiêm tốn, nhưng cũng có thể hiểu theo nghĩa đen là không xứng đáng để khoác lên người chiếc áo cà-sa. Bài viết không đề cập đến trường hợp theo nghĩa đen hiếm hoi này, tuy nhiên trên thực tế cũng có thể xảy ra được.

Ngày nay, nhiều tu viện lớn ở Miền điện vẫn còn giữ được truyền thống thật xưa, theo đó các nhà sư phải tự đi nhặt những mảnh vải vụn, những tấm khăn đắp hay liệm người chết vứt bỏ ở những nơi hỏa táng, nghĩa địa hay những đồng rác, rồi đem về tự mình chắp nối và may lấy áo để mặc. Mỗi người chỉ được phép có ba chiếc áo như thế, thêm một bình bát để khát thực và một bàn chải đánh răng, thế thôi. Đến đôi dép cũng không có vì họ đi chân đất, và có lẽ đây là một truyền thống rất lâu đời, từ thời Đức Phật còn tại thế.

Tóm lại, chiếc áo cà-sa không bao giờ mang màu sắc sắc sỡ, kết ren hay thêu thùa. Chiếc áo của người tu hành không phải là một hình thức để tạo ra ảo giác, không được dùng để loè mắt những người thế tục... Chiếc áo cà-sa là biểu tượng của những gì khiêm tốn, đơn sơ và tầm thường nhất mà ta có thể tưởng tượng được. Tuy nhiên đồng thời, chiếc áo cà-sa lại cũng là biểu tượng của Đạo Pháp, do đó cũng tượng trưng cho những gì cao cả, thâm sâu và thiêng liêng nhất, vượt lên trên sự hiểu biết quy ước của chúng ta.
